Enderrock | Eduard Escoffet | Actualitzat el 19/10/2021 a les 10:00

'Genius loci' contra l'adotzenament, per Eduard Escoffet

El poeta i músic Eduard Escoffet, membre del grup Barba Corsini, reflexiona sobre el creixement de la música que té el folk com a font d'inspiració

Eduard Escoffet | Juan Miguel Morales

Des del segle XIX, amb l'impuls romàntic per estudiar tot allò que sorgia de la veu col·lectiva, el folklore s'ha anat convertint en un conjunt de formes monolítiques que hem acabat tancant en vitrines. En aquest mateix trajecte del XIX al XXI, el geni romàntic ha generat un reguitzell imparable d'estils i personalitats que han anat alimentant les músiques populars modernes i el negoci que l'acompanya. I així s'ha anat consumant el canvi del patrimoni col·lectiu -que neix i evoluciona amb el conjunt, que no té titularitat- pel negoci actual de la música, en què tot va firmat encara que cada expressió personal no és res més que una variació d'una forma popular. Cíclicament, però, les músiques d'arrel abandonen el calaix per situar-se al capdavant de la creació musical.

Actualment, les músiques populars són una gran font d'inspiració. Ja va passar als anys setanta del segle passat, quan la música progressiva va empènyer molts artistes a cercar en les seves arrels per experimentar i crear nous llenguatges. El rock, la improvisació i les fonts populars es van unir per generar una música arrelada en cada territori i fugir, d'aquesta manera, de la uniformització: no tot podia sonar igual independentment del lloc on es creés. D'aquells anys són discos tan potents com els treballs de **Fusioon**, **La Rondalla de la Costa**, l'**Orquestra Mirasol**, **Blay Tritono** i tants projectes que es movien al voltant de la sala Zeleste, fins a arribar a la recuperació de la rumba liderada per **Gato Pérez**, que va acabar degenerant, als anys vuitanta, en un regnat del mal gust -tot bon moment porta a un estancament i viceversa: tot es mou amunt

i avall-.

Ara tornem a viure moments molt potents: algunes de les millors propostes actuals dialoguen amb la música popular, de revisions de la música vocal popular de **Tarta Relena** i **Marala** a la radicalitat de **Za! i la Transmegacobla**, passant per **Joana Gomila** i **Arnau Obiols**, autor del monumental *Tost* (Microscopi, 2019), que recupera el llegat musical del Pirineu amb una gran dosi d'experimentació. El maig passat, l'osonenca **Ikram Bouloum** va publicar *Ha-bb 5* (So Urgent, 2021), un EP on fa dialogar la cultura popular catalana i amaziga a través de l'electrònica (amb l'ajut de **Mans-o**, un dels grans noms de l'electrònica actual). El mateix ingredient, l'electrònica, és el que fa servir **Baiuca** per actualitzar el folklore gallec. I a Andalusia **Califato ¾** i **Derby Motoreta's Burrito Cachimba** actualitzen el llegat de **Smash**, els primers que van experimentar amb rock, flamenc i derives progressives a la cara A de *Vanguardia y pureza del flamenco* (Chapa Discos), gravat a Barcelona el 1973 i publicat el 1978.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=AJLYgJ6Xlx4
Però un dels noms que més han aportat a la recuperació és **Rodrigo Cuevas**. El seu últim disc, *Manual de cortejo* (produït per **Raül Refree**), l'ha consolidat com un dels grans artistes de l'Estat. Amb una gran qualitat, ha sabut unir música tradicional, electrònica, cabaret i reivindicació *queer*. I un fet més: l'ús de l'asturià. El resultat és d'una modernitat i contundència gens habituals. De la mateixa manera que odiem les ciutats que s'assemblen les unes a les altres -les mateixes botigues, les mateixes modes, les mateixes franquícies-, tampoc és gaire agradable que la música s'assembli vagis on vagis. I és llavors que cal buscar el *genius loci* -allò que fa únic cada racó- per tal de lluitar contra l'adotzenament. És la millor manera de travessar fronteres i clixés.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=-ERkpRtRHHA